

**Keskkonnaministri määruse
„Jõgeva maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamine”**

SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Keskkonnaministri määrus „Jõgeva maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamine” on ette valmistatud looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) § 10 lõike 6 alusel.

Eelnõukohase määrusega arvatakse kaitse alt välja 15 Jõgeva maakonnas asuvat looduse üksikobjekti, mis on minetanud oma looduskaitseväärtuse või hävinud. Loodusobjektide kaitse alt väljaarvamisele ja vastavate kaitse alla võtmise otsuste kehtetuks tunnistamisele kohaldatakse looduskaitseaduse § 13 lõike 1 kohast menetlust.

Keskkonnaministri määruse eelnõu on koostanud Keskkonnaameti kaitse planeerimise büroo kaitse planeerimise spetsialist Marica-Maris Paju (tel 5336 5805, e-post maris.paju@keskkonnaamet.ee), eelnõu vastavust looduskaitseadusele ja seletuskirja nõuetekohast vormistust on kontrollinud Keskkonnaameti looduskaitse osakonna kaitse planeerimise büroo juhtivspetsialist Eleri Laidma (tel 5304 7558, e-post eler.laidma@keskkonnaamet.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaameti üldosakonna jurist (tel, e-post@keskkonnaamet.ee) ja keeleliselt on toimetanud Siiri Soidro (tel 640 9308, e-post siiri.soidro@tlu.ee). Keskkonnaministeeriumi kontaktisik eelnõu ministeeriumitevahelisel kooskõlastamisel ja kinnitamisel on Marika Erikson (tel 626 2880, e-post marika.erikson@envir.ee).

Käesoleva määruse ettevalmistamisel töötati läbi teadaolevad loodusobjektide kaitse alla võtmise dokumendid ning 2019. aasta aprillist 2020. aasta maini inventeeriti kõik 1. jaanuari 2019. aasta seisuga keskkonnaregistris olevad Jõgeva maakonna praegustes piirides asuvad kaitstavad looduse üksikobjektid, mille kohta on keskkonnaregistris kaardimaterjal. Lisaks tehti välitöid, et leida ilma kaardimaterjalita objektid, selleks tugineti kaitse alla võtmise aegsele aktile. Välitööd objektide seisundi ja olemasolu hindamiseks tegi Keskkonnaameti kaitse planeerimise spetsialist Marica-Maris Paju.

2. Eelnõu sisu, kaitse alt väljaarvamise põhjendus

Määruses käsitletud objektid on kaitse alla võetud enne Eesti Vabariigi taasiseseisvumist asjaomase ametiasutuse otsuse või käskkirjaga. Tulenevalt Eesti NSV Ülemnõukogu 23. veebruari 1990. a otsuse „Eesti NSV seaduse „Eesti looduse kaitse kohta” kehtestamine” punktist 4 laieneb alates 15. märtsist 1990. a looduse kaitse ja kasutamise seotud suhetele, mis on tekkinud enne 15. märtsi 1990. a, Eesti NSV seaduse „Eesti looduse kaitse kohta” kehtivus. 9. juulil 1994. a jõustunud kaitstavate loodusobjektide seaduse § 30 lõige 6 sätetas, et kõik enne nimetatud seaduse jõustumist moodustatud kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektide kaitseks kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord jäävad kehtima kuni nimetatud seadusega sätestatud korras uue kaitse-eeskirja rakendamiseni niivõrd, kui võrd need ei ole vastuolus kehtiva seadusega. Sisuliselt annab sama regulatsiooni ka kehtiva looduskaitseaduse § 91 lõige 1, mille kohaselt enne selle seaduse jõustumist kehtestatud kaitse-eeskirjad ja kaitsekord jäävad kehtima kuni nimetatud seaduse alusel uue korra kehtestamiseni või kaitsekorra kehtetuks tunnistamiseni. Looduskaitseaduse § 13 lõikest 1

tulenevalt kohaldatakse loodusobjekti kaitse alla võtmise otsuse kehtetuks tunnistamisel sama seaduse §-des 8 ja 9 loodusobjekti kaitse alla võtmise kohta sätestatud. Looduskaitse seaduse § 10 lõike 6 kohaselt võtab looduse üksikobjekti kaitse alla keskkonnaminister ning lähtudes eeltoodust ja haldusmenetluse seaduse § 68 lõikest 2 tunnistab senise kaitse-eeskirja või kaitsekorra kehtetuks samuti keskkonnaminister. Üksikobjektid on kaitse alla võetud eri aegadel eri taseme otsustega, seega tunnistatakse kehtetuks kõik määruses nimetatud kaitse alt väljaarvatavate üksikobjektide kaitse alla võtmist puudutavate otsuste vastavad osad.

Tabel 1. Jõgeva maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamise põhjendused.
KR – keskkonnaregister, JRO – jätkuvalt riigi omandis olev maa

Nr	Objekt KR kood, nimi ja paralleelnimi KR-s	Asukoht	Põhjendus
1.	Kalana linnamägi KLO4001065	Põltsamaa vald, Kalana küla	<p>1,07 ha</p> <p>Linnamägi võeti kaitse alla 1968. aastal kohaliku tähtsusega objektina.</p> <p>Kalana linnamägi ehk Otissaare mägi on piirkonna kõrgeim, maastikus selgelt eristuv punkt (82,3 m). Mägi on ümbritsevast alast <i>ca</i> 10 m kõrgem, mistõttu on sellel peamiselt maastikku ilmestav väärtus. Mäel kasvaval puistul puudub iseseisev ökoloogiline väärtus, sest see on osa maaüksusel kasvavast suuremast puistust (segametsast). Kalana linnamägi on arheoloogiamälestis (Linnamägi, KmR reg nr 9251).</p> <p>Kuna muinsuskaitse seaduse alusel on tagatud objekti täielik kaitse ning alal puudub märkimisväärne ökoloogiline väärtus ja eripära, arvatakse Kalana linnamägi riikliku looduskaitse alt välja.</p> <p>Objekt asub tervikuna ühel eramaaüksusel.</p>
2.	Kalevipoja luisk KLO4000475	Jõgeva vald, Tuimõisa küla	<p>Rahn paikneb Kukesaares soosaarel Luusika soos.</p> <p>Rahn võeti kaitse alla 1959. aastal vabariikliku tähtsusega objektina (nr 81).</p> <p>Ürglooduse raamatu andmetel on tegu madala kolmeks tükiks lagunenu rahnuga. Rahnukogumi pikkus on 6 m, laius 2,1 m ja ümbermõõt 13 m.</p> <p>Rahnul on ajaloolis-kultuuriline väärtus, sest selle kohta on rahvajutte. Rahn asub arheoloogiamälestisel (pelgupaik „Kukesaar”; KmR reg nr 9453). Soosaar on vääriselupaik VEPL01181, mille eesmärk on <i>ca</i> 5 ha suuruse</p>

			<p>rabasaare kaitse (tüüp 4. Väikesed märgalasaared).</p> <p>Kuna rahnu mõõtmed on väikesed, see ei ole säilinud tervikrahnuna ja objekt asub muinsuskaitseaduse alusel kaitstud raskesti ligipääsetaval alal, mis on määratud ka vääriselupaigaks, siis puudub vajadus rahnu ja selle ümbruse kaitseks looduskaitseaduse alusel ning rahn arvatakse riikliku looduskaitse alt välja.</p> <p>Rahn ja selle piiranguvöönd (0,77 ha) asub riigimaal (81001:004:0038).</p>
3.	Kalmemägi KLO4001066	Põltsamaa vald, Kalme küla	<p>Kalmemägi võeti kaitse alla 1968. aastal kohaliku tähtsusega objektina</p> <p>Tegu on madala künkaga (nn Mandri-Eesti keskpunkt), mille kõrgeim punkt (68,9 m) on ümbritsevast vaid 2–3 m kõrgem ja pole eriti silmapaistev. Künkal kasvaval puistul puudub eriline ökoloogiline tähtsus, sest ümbritseval alal on ida, lõuna ja lääne poole mitu metsast ala.</p> <p>Kalmemägi on kinnismälestis (KmR nr 9343, kalmistu ja ohverdamiskoht). Kuna muinsuskaitseaduse alusel on tagatud objekti täielik kaitse ning alal puudub märkimisväärne ökoloogiline väärtus ja eripära, arvatakse Kalmemägi riikliku looduskaitse alt välja.</p> <p>Pindala on 0,7 ha, millest riigimaal asub 0,14 ha ja eramaal 0,56 ha.</p>
4.	Kasekingu pere kased (KLO4001282)	Põltsamaa vald, Esku küla	<p>1959. aastal võeti vabariikliku tähtsusega objektina (nr 175) kaitse alla kuus kask.</p> <p>Kased olid istutatud taluhoonete lähedale tehiskünkale ja selle ümber. Puud on hävinud (säilinud on üks tüugas) ja arvatakse riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Objekt asus eramaal. KR-s puudub kaardiobjekt ja piiranguvööndi ulatus.</p>
5.	Kitsesoo nõiakuusk (Tuulepesa kuusk) KLO4000601	Jõgeva vald, Kassinurme küla	<p>Kuusk on esimest korda kaitse alla võetud Jõgeva Maavalitsuse 29. juuli 1992. a määrusega nr 118.</p> <p>Nn nõiakuusk on hariliku kuuse eripärane vorm, millel on dendroloogiline ja esteetiline väärtus, sest V. Kepparti (Eesti Loodus, 1997) andmetel oli tegu Eesti suurima kuusetuulepesaga.</p>

			<p>2020. aasta ülevaatusel kuuske ei leitud, kuid ümbruskonnas oli mitu teadmata ajal kuivanud ja murdunud kuuske.</p> <p>Puu on hävinud ja see arvatakse riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Puu kasvas ja piiranguvöönd (0,77 ha) asus eramaal.</p>
6.	Luu hall pähklipuu (KLO4001280)	Jõgeva vald, Luua küla	<p>Hall pähklipuu (<i>Juglans cinerea</i>) võeti kaitse alla 1959. aastal vabariikliku tähtsusega objektina (nr 74).</p> <p>Puu kuivas 1990. aastate alguses ja see arvatakse riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Puu kasvas riigimaal. Kuigi KR-s puudub kaardiobjekt ja piiranguvööndi ulatus, jääb 50% maamaksusoodustus kehtima, sest puu kasvas kaitsealuses Luua mõisa pargis (KLO1200476).</p> <p>Puu kasvas ja piiranguvöönd (0,77 ha) asus eramaal.</p>
7.	Luu jalakas (KLO4001279)	Jõgeva vald, Luua küla	<p>Jalakas võeti kaitse alla 1959. aastal vabariikliku tähtsusega objektina (nr 73). Jalakas kasvas põõsaskaskede ja tuulepesakuuskede haljasalal, puu kuivas jalakasurma tagajärjel 1980. aastate keskel ja see arvatakse riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Kuigi KR-s puudub kaardiobjekt ja piiranguvööndi ulatus, jääb 50% maamaksusoodustus kehtima, sest puu kasvas kaitsealusel põõsaskaskede ja tuulepesakuuskede haljasalal (KLO1200533).</p> <p>Jalakas kasvas eramaal. KR-s puudub kaardiobjekt ja piiranguvööndi ulatus.</p>
8.	Luu kuusk (KLO4001278)	Jõgeva vald, Luua küla	<p>Kuusk võeti kaitse alla 1959. aastal vabariikliku tähtsusega objektina (nr 70) ning arvati kaitse alt välja ENSV MN Metsamajanduse ja Looduskaitse Peavalitsuse juhataja 30. aprilli 1966. a käskkirjaga nr 84.</p> <p>Puu on hävinud ja see arvatakse riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Kuusk kasvas eramaal. KR-s puudub kaardiobjekt ja piiranguvööndi ulatus.</p>
9.	Mesipuu kask (KLO4001277)	Jõgeva vald, Leedi küla	<p>Kask võeti kaitse alla 1959. aastal vabariikliku tähtsusega objektina (nr 69) ning arvati kaitse alt välja ENSV MN Metsamajanduse ja Looduskaitse</p>

			<p>Peavalitsuse juhataja 30. aprilli 1966. a käskkirjaga nr 84.</p> <p>Puu on hävinud ja see arvatakse riikliku kaitse alt välja.</p> <p>KR-s puudub kaardiobjekt ja piiranguvööndi ulatus.</p>
10.	Männitukk „Otimäel“ (KLO4001284)	Põltsamaa vald, Pisisaare küla	<p>Männituka kaitse alla võtmise aasta on teadmata. Seda on esimest korda mainitud 1959. aastal kui Pisisaare kooli hooldamisele antud kohaliku tähtsusega kaitse alla võetud objekti „Männi tukk „Punalipu” kolhoosi territooriumil nn Otimägi”.</p> <p>Tegemist on punktobjektiga, millel puudub KR-s kaardiobjekt, ja seetõttu ei ole objekti piir looduses teada. Kuna ka ajaloolistel kaartidel puudub Otimäe nimi, ei ole võimalik kunagi kaitse alla võetud objekti asukohta ega seisundit täpselt kindlaks teha.</p> <p>Võimalik puudegrupp, mille kohale on KR kaardil märgitud punktobjekt, kasvab küla keskel ja sellel on tähtsus asulahaljastusena. Peamised puud on eri vanuses männid ja kuused, kuid selles puuduvad silmapaistvad üksikpuud. Samas on asula keskel vahetult Põltsamaa–Pajusi–Luige tee (tee nr 14170) ääres heas seisus vanade mändide grupp, mille ümbrust omavalitsus hooldab.</p> <p>Mõlemal puudegrupil on kohalikul tasemel ökoloogiline väärtus, sest need toimivad roheline võrgustiku astmelauana. Samuti on mõlemal puudegrupil kohalikul tasandil maastikku ilmestav ja ajaloolis-kultuuriline väärtus.</p> <p>Arvestades, et objekti asukoht ja piir ei ole teada ning mõlemad eelnimetatud puudegrupid asuvad munitsipaalmaal, arvatakse männitukk „Otimäel” riikliku looduskaitse alt välja.</p> <p>KR-s märgitud piiranguvööndita punktobjekt asub munitsipaalmaal.</p>
11.	Roela linnamägi (KLO4000142)	Mustvee vald, Voore küla	<p>Linnamägi võeti kaitse alla 1968. aastal kohaliku tähtsusega objektina.</p> <p>Kullavere jõe liigendatud kaldal asub lähestikku kaks muinaslinnust. Mõlemad linnused on muinsuskaitse all (KmR reg nr 9405 ja nr 9404) nn neemiklinnuse tüüpi linnamägedena, mida</p>

			<p>iseloomustavad kõrged (kuni 15 m) järsud nõlvad. Lõunapoolne, väiksem linnus on ka looduskaitse all. Mõlemad linnamäed on osa Roela vooremägedest.</p> <p>Linnused on kaetud eri vanuses kuuseenamusega segametsaga, mida on osaliselt pidevalt majandatud. Metsal puudub iseseisev ökoloogiline väärtus.</p> <p>Linnustel on rahvajuttude tõttu suur ajaloolis-kultuuriline väärtus kohalikul tasemel, kuid kuna linnused on väikesed ja raskesti ligipääsetavad, ei ole need laiemalt tuntud.</p> <p>Arvestades, et linnused ja nende lähiala on muinsuskaitseaduse alusel kaitstud laiemas ulatuses kui looduskaitseaduse alusel ning muinsuskaitseadus tagab ka linnuste kui geoloogiliste objektide säilimise, ei ole otstarbekas ühe linnamäe topeltkaitse ja see arvatakse riikliku looduskaitse alt välja.</p> <p>Linnuse territoorium (0,7 ha) asub eramaal.</p>
12.	Sepa talu pärn (KLO4001276)	Mustvee vald, Vassevere küla	<p>Pärn võeti kaitse alla 1940. aastal. See oli kantud I looduskaitse registrisse.</p> <p>Puu hävis enne 1990. aastat ja see arvatakse riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Pärn kasvas eramaal. KR-s puudub kaardiobjekt, kuid pv ulatusena on märgitud 0,1 ha.</p>
13.	Tuuleveski kask (KLO4000398)	Põltsamaa vald, Kaavere küla	<p>Kask võeti kaitse alla 1959. aastal vabariikliku tähtsusega objektina (nr 173).</p> <p>2010/2011. aasta talvel murdus puul latv ja 2017. aastal murdus ka tüügas, mistõttu arvatakse objekt riikliku kaitse alt välja.</p> <p>Puu kasvas riigimaal (0,77 ha).</p>
14.	Undi vahtkonna rändrahn (KLO4001288)	Põltsamaa vald, Pikknurme küla	<p>Rahn on kaitse alla võetud 22.02.1941.</p> <p>Algakti järgi asus see Kursi metskonna Undi vahtkonna kv 16 (1941), mis on praegu Pikknurme metskond 8 (61101:002:0071) kvartal PN066. Algakti andmetel on rahnu kõrgus 2,5 m ja ümbermõõt 12,5 m.</p> <p>Rahnu ei ole hiljem leitud ja selle täpne asukoht on teadmata. Rahnu ei ohusta miski, sest eelnimetatud</p>

			<p>ala on Pikknurme looduskaitseala koosseisus. Arvestades, et ei ole otstarbekas planeerida kaitset ja piiranguid objektile, mille asukoht ja seisund on teadmata, arvatakse Undi vahtkonna rändrahn riikliku kaitse alt välja.</p> <p>KR-s puudub kaardiobjekt, kuid tegu on ajaloolise riigimaaga.</p>
15.	Viruorg KLO1000434	Jõgeva vald, Palamuse alevik, Kivimäe ja Raadivere küla	<p>Viruorg võeti 1968. aastal kaitse alla kohaliku tähtsusega objektina.</p> <p>Viruorg on Amme jõe ülemjooksu ca 1 km pikkune osaliselt looduslikus seisus orulõik, mis on geneesilt hilisjäääegne puhandusorg läbi voore. Suurim sügavus on oru kõige kitsamas kohas umbes 15 m. Oruveerud on suhteliselt laued, tugevasti võsastunud ja allikasoodega. Umbes poole Viruoruna tuntud alast moodustab Amme jõe paisutatud Palamuse paisjärv. Orul on maastikuvaateline kohalik tähtsus suhteliselt suure kõrguste vahe tõttu ja kultuurilooline tähtsus seoses Palamuse kihelkonnakooliga.</p> <p>Looduskaitse all on ainult Viruoru lõunapoolne ca 500 m pikkune looduslikus seisus lõik, mis on teedelt vähemärgatav ega ole ligipääsetav. Staadioni 22 krundi, mis asub paisjärvest lõuna poole orulammil, maa sihtotstarve on jäätmeoidla maa (biotiik) ja seetõttu puudub sellel maastikuline väärtus. Eelnevale tuginedes arvatakse Viruorg riikliku looduskaitse alt välja.</p> <p>Kehtiv pindala on 2,1 ha. Osaliselt on tegu munitsipaalmaaga (0,53 ha) ja osaliselt eramaadega (1,57 ha).</p>

Määruses käsitletakse 15 Jõgeva maakonnas asuvat üksikobjekti piiranguvööndi kogupindalaga 7,75 ha, sh asub eramaal 5,54 ha, munitsipaalmaal 0,53 ha ja riigimaal 1,68 ha.

3. Menetluse kirjeldus /täiendatakse pärast avalikku väljapanekut/

Eelnõukohase määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri a käskkirjaga nr algatatud haldusmenetluses.

Keskkonnaministri määruse „Jõgeva maakonna looduse üksikobjektide kaitse alt väljaarvamine” avalik väljapanek toimus ... kuni ... Keskkonnaameti Jõgeva ja Tartu kontoris ning Jõgeva, Mustvee ja Põltsamaa Vallavalitsuses. Teade avaliku väljapaneku kohta ilmus väljaandes Ametlikud Teadaanded (..... teadaanne nr), üleriigilise levikuga ajalehes Postimees (.....) ja maakondliku levikuga ajalehes Tartu Postimees/Vooremaa..... (.....),

samuti eelnimetatud kohalike omavalitsuste kodulehel ning Keskkonnaameti kodulehel.

LKS § 9 kohase kaitse alt välja arvamise menetluse käigus saadeti ... kinnisasja omanikule avaliku väljapaneku kohta väljastusteatega teade, millele oli lisatud määruse eelnõu ja seletuskiri. Määruse eelnõu ja seletuskiri saadeti e-kirjaga asjakohastele vallavalitsustele, Maanteeametile, Muinsuskaitseametile ning riigimaa haldajale Riigimetsa Majandamise Keskusele ja Eesti Erametsaliidule. Keskkonnaamet tegi kirjas ettepaneku arutada asja ilma avaliku aruteluta, lisatud oli märge, et vastava ettepanekuta avalikku arutelu ei korraldata ja kui Keskkonnaamet ei ole tähtaja jooksul postitatud vastust saanud, loetakse menetluseosaline eelnõuga nõusolevaks.

Maaomanikelt ning teistelt asjasse puutuvatelt isikutelt ja asutustelt laekunud märkused ja ettepanekud on esitatud tabelis 2. /Täiendatakse pärast avalikku väljapanekut/

Tabel 2. Maaomanikelt laekunud seisukohad vastuseks Keskkonnaameti poolt avalikustamise ja väljapaneku perioodil väljasaadetud kirjadele

Arvamuse esitaja nimi ja seos eelnõuga	Arvamuse kokkuvõte	Menetleja otsus

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Euroopa Liidu õigus ei reguleeri otseselt määruse eelnõus käsitletud küsimusi.

5. Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Maamaksuseaduse § 4 lõike 2 kohaselt makstakse looduskaitseaduse §-s 31 sätestatud piiranguvööndi maalt maamaksu vastavalt 50% maamaksumäärast. Sellega korrigeeritakse kohalike omavalitsuste eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust. Kuna määrusega arvatakse nimetatud 15 objekti kaitse alt välja, siis määruse jõustumisele järgneva aasta 1. jaanuarist alates hakkavad nende kinnistute omanikud maamaksu maksma vastavalt üldisele korrale. Praegu kehtib maamaksusoodustus ka nende loodusobjektide kohta, mis on hävinud juba aastaid tagasi. Eelnimetatud omavalitsuste eelarvesse lisanduv maamaks on marginaalne ega mõjuta oluliselt valdade tulubaasi, sest välja arvatavate objektide piiranguvööndite pindala kokku on vaid 7,75 ha, mis jaguneb kolme omavalitsuse vahel, sh Jõgeva vald 4,41 ha, Mustvee vald 0,8 ha ja Põltsamaa vald 2,54 ha.

Määruse jõustumisel puudub mõju loodus- ja elukeskkonnale, kaitstavate liikide ja elupaikade seisund ei muutu. Samuti puudub mõju sotsiaalvaldkonnale, riiklikule julgeolekule, majandusele, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele. Määruse jõustumine ei puuduta rahvusvaheliste kohustuste täitmist ega too kaasa uute organisatsioonide moodustamist. Objektide kaitse alt väljaarvamisel ei teki maade riigile ostmise kohustust.

Vastavalt looduskaitseadusele on üksikobjekti ümber 50 m (0,77 ha) ulatuses piiranguvöönd

(kui ei ole määratud teisiti), kus kehtivad piirangud maaomanikule ning mitmed tegevused on lubatud vaid üksikobjekti valitseja igakordsel nõusolekul. Kui hävinud või looduskaitselise väärtuse kaotanud loodusobjektid on keskkonnaregistrist kustutatud, väheneb Keskkonnaameti halduskoormus.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

7. Määruse vaidlustamine

Määruse üldkorraldusele ehk haldusakti tunnustele vastavat osa on võimalik vaidlustada, esitades halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras kaebuse halduskohtusse. Määruses on üldkorralduse regulatsioon suunatud asja (kinnistu) avalik-õigusliku seisundi muutmisele, hõlmates eelkõige asja kasutamist ja käsutamist reguleerivaid sätteid. Seega vastavad määruses üldkorralduse tunnustele sätted, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused on konkreetse kinnisasjaga tihedalt seotud ning puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist. Halduskohtumenetluse seadustiku § 46 lõike 1 kohaselt võib tühistamiskaebuse esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti teatavaks tegemisest arvates ja sama paragrahvi lõike 5 kohaselt kaebuse haldusakti õigusvastasuse kindlakstegemiseks kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates.

8. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastatakse teiste ministriumidega eelnõude infosüsteemi EIS kaudu.